

Germaine Brus

Enigzins in haar ivoren toren opgesloten, zet de Antwerpse kunstenares Germaine Brus ongestoord maar met geestdrift haar eigen weg voort. Onverschillig tegenover de voorbijgaande tendenzen, blijft ze, wars van alle kapellekesgeest en de zogeheten cenakelmiddens. Zo beoefent Germaine Brus de zo moeilijke kunst van het eigen zijn en blijven.

Precies omdat Germaine Brus ruimschoots bewezen heeft wat ze aankan, kan ze zich ook de weelde veroorloven zich af te zonderen en boven het gekonkelfoes van kliekjes te staan.

Is het wel nodig hier even eraan te herinneren dat ze studeerde aan de Antwerpse Koninklijke Academie en aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten van dezelfde stad, en dat ze heel wat belangrijke prijzen in de wacht sleepte. Zo onder meer, de Prijzen Philippe Oppenheimer, Laurent Mees, De Keyser, Verrept, Clan en het Salon Société de l'Ecole Française — Musée d'Art Moderne te Parijs.

Aldus heeft Germaine Brus een internationale faam opgebouwd, en prijken tal van haar werken in heel wat privé-verzamelingen in België, Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, de Verenigde Staten en Zaïre.

Men zou kunnen menen dat men op een tentoonstelling Germaine Brus terug gaat vinden zoals men haar laatst gezien heeft; maar daar vergist men zich: ze is niet zoals het merendeel kunstenaars die altijd op hetzelfde veld zaaien. Zij daarentegen ontgint steeds opnieuw het domein van haar gevoelens en puurt er dan enkele geheel nieuwe en met zorg uitgelezen sprankels uit die een vers en fris herleven doen bloeien.

En zo brengt deze kunstenares ons een mooi, een aantrekkelijk voorbeeld van creatieve jeugd. Meteen bewijst ze hoe het affirmeren van een zuivere sensibiliteit waardevoller is dan de aantrekkelijkheid van een schilderachtig onderwerp. In het werk van Germaine Brus geen spoor van enigerlei toegeven of van kunstmatige charme. In haar verfijnde — en laten we het zeggen — zeer vrouwelijke (waarom ook niet?) interpretatie, toont ze evenwel een sterke, zelfs mannelijke kunde, een wat ik zou willen noemen een „solied métier” dat echter nooit aan elegantie uitboet.

We hebben hier te doen met een traditionele schilderkunst, sterk opgebouwd, het onderwerp idealiserend, en die ons tevens in een beheerste spontaneïteit de ontroering mededeelt van een artiste, die echter nooit toegeeft aan de gemakzucht van de techniek, als dusdanig.

Een vrouw in volle ontplooiing van haar succes, zo zien we nu Germaine Brus. Degenen die zich, zoals dat heet, als „gearriveerd” beschouwen, stellen zich meestal tevreden met het voortzetten van de ingeslagen weg en rusten op de lauweren die comfort en eerbewijzen hen hebben opgeleverd.

Een waarachtig artiest maakt echter geen show van de sporen die hij — terecht of ten onrechte — heeft verdiend. Hij zal zich integendeel nederig voelen, wanneer hij telkens opnieuw ontdekt dat hij in de

Marine - G. Brus.

zonnige klaarte van de levende kunst steeds opnieuw de strijd heeft aan te binden, dat hij steeds opnieuw moet vechten en kampen om nieuwe schoonheid te scheppen en te schenken. Dat alleen kan zijn redding zijn en zijn blijvende waarde bezegelen.

Waarom zouden wij het verdoezelen? Wanneer we van een werk houden, voelen we steeds een bepaalde angst voor een nieuwe konfrontatie. Staan we voor een verarming of een verrijking? Zal de kunstcriticus of de kommentator zich genoodzaakt zien dezelfde clichés weer te gebruiken bij de beoordeling van het werk? Wanneer echter enkele nieuwe scheuten aan de schoonheidsboom ontluiken kan hij niet anders dan hulde te brengen aan de waarachtigheid en de authentieke waarheidsgetuigenis van de kunstenaar.

In het werk van Germaine Brus zien we enkele even gerijpte onderwerpen behandeld: het landschap, het stilleven, het portret en het naakt.

En in elk van dit soort werken vinden we, naast het visueel genieten — dat ongetwijfeld een hoofdelement is van het talent bij elke echte kunstenaar, — de meditatie en het bestendig zoeken. Weliswaar zullen sommige kunstliefhebbers en estheten het prestige blijven aanvoelen van de kleur van een bloem, de glimlach op een mooi gelaat, de fraaie vorm van een naakt en zelfs de koele schoonheid van een steen. Ze zouden echter niet mogen verge-

ten dat er begenadigde kunstenaars zijn, die buiten dit alles, door hun penseel en de ingeving van hun geest, ook de hernieuwde boodschap brengen van wat in de loop van generaties het leven te bieden heeft aan gelukkige en minder gelukkige stonden. En dit in een begrijpelijke taal.

In feite, komt het er op neer dat men hier het probleem van de artistieke creativiteit stelt. Degenen die verstoppertje willen spelen, hun onrust negeren en weigeren te erkennen dat de mens een vat is vol tegenstrijdigheden, die in hun kunst blijven stagneren en vergeten dat wie niet vooruitgaat verloren is; degenen die niet geloven aan de vrijheid van de kunstenaar die weigert zich te plooien naar de eisen van de kunsthandelaar, degenen, tenslotte, die enkel handelen uit winstbejag of verblind zijn door passie, al diegenen zullen niet houden van de kunst van een Germaine Brus.

Hebben wij er wel enig besef van om te begrijpen de staat van genade waarin Germaine Brus haar jongste doeken heeft verwezenlijkt? Elk van deze werken is ontstaan als uit een roeping. En om ons in die zielsgesteltenis te brengen, opent zij voor ons de poorten van een wereld waar de werkelijkheid is gezuiverd van al wat haar interpretatie zou vervalsen. Haar kunst is nu veel geestelijker geworden, intenser en dieper, ik zou zeggen gewetensvoller en dan ook aangrijpend.

Wie het nieuw gelaat ontdekt heeft van Germaine Brus, is misschien verbaasd omdat ze als het ware geweld heeft aangedaan aan wat men van haar kende en zag. Ze vergeten hierbij nochtans dat Germaine Brus, in de steeds hernieuwde ontwikkeling van haar kunstbeleving, trouw is gebleven aan een ideaal dat ver boven gelijk welke formules staat. Of ze nu haar onderwerp dik in de verf zet, ofwel teer en in fijne arabesken penseelt, steeds is er dat eigene nerveuze licht van een bovennatuurlijke klaarte.

Voor Germaine Brus is schilderen een ernstige taak: niets van wat haar omringt laat haar onverschillig: het doek is het scherm waar ze de vreugde van haar scheppingsdrang uitjubelt.

Wij leven — U beseft het allen — in een tijd waarin de waarden herzien worden. De verschillende filosofische en esthetische tendenzen dreigen ons tot wanhoop te brengen, zo we er niet in slagen de warmte van ons hart te bewaren. Men kan zich vanzelfsprekend interesseren aan de stromingen in de kunst, waar de cerebraliteit tot een soms zinloos avontuur leidt, maar men dient er toch voor te waken dat men evenmin mag vergeten dat de mens geen cijfer is op het bord van koele demonstraties, maar het volwaardigste element van de cosmos.

T.E. Lawrence, de gekende schrijver van de „Zeven pijlers der Wijsheid” heeft eens gezegd dat het goddelijke enkel de vervolmaking is van het menselijke. Wij menen dat er op onze dagen te veel kunstenaars zijn die dit vergeten. Het kan wellicht prettig zijn en soms zelfs vruchtbaar, onder vaklui, te redetwisten

over abstracte en figuratieve kunst, maar het is spijtig dat het publiek wordt meegesleept in dergelijke onnodige academische discussies, want het academisme komt alle „ismen” te berde. De figuratieve kunst, die in onze westelijke beschaving meer rechtstreeks beantwoordt aan de verlangens van de volkeren en dus ook aan talrijke individualiteiten, getuigt van een duidelijke bezorgdheid om begrip, om dialoog. De figuratieve schilder is de kommentator en de natuurlijke boodschapper van de schoonheid bij een talloos publiek dat, achter het mom van zijn scepticisme of zijn onverschilligheid, slechts één wens koestert: in contact te treden met de intieme poëzie van dingen en wezens, van vormen en kleuren, en — naast en boven de materiele schijn, — de hogere geestelijke boodschap die een kunstwerk te bieden heeft.

Germaine Brus opent voor ons deuren en vensters op een intiem wereld, meer eerlijkheid geëvoceerd, met autoriteit en toch delicaat, waarin personages en voorwerpen zovele relais zijn voor de gedachten, het gevoel en de droom.

Paul DE HASSE

REGIONALE AFGEVAARDIGDEN VAN INFORMAR :

HH.

A. DE MULDER, kapitein ter lange omvaart, Jubileumlaan 141, 9000 Gent (tel. 091/25 05 29)

F. VAN CLEEMPUT, Kapitein ter lange omvaart, Leeuweriklaan 12, 2070 Ekeren (tel. 031/64 36 99)

R. VANHOVE, leraar aan de Zeevaartschool Oostende, Bossuytlaan 63, 8320 Brugge 4 (tel. 050/33 54 49)

J. HERVY, onderzoeksrechter, rue des Sœurs Grises 7, 7000 Mons (tel. 065/33 26 35)

R. LEVAQUE, Kapitein ter lange omvaart, rue des Blés 9, 4370 Waremmes (tel. 019/32 40 17)